

BUDAPEST, XIV. KERÜLET, HERMINA ÚT 47. (HRSZ. 29771)

Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége székházának felújítása és bővítése

Lelőhely-azonosító: 15198

KULCSSZAVAK: őskor, szórvány

BUDAPEST, DISTRICT XIV, 47 HERMINA ROAD (PLOT NO. 29771)

Renovation and expansion of the headquarters of the Hungarian Federation of the Blind and Partially Sighted

Site ID: 15198

KEYWORDS: Prehistory, stray finds

A Hermina út 47. számú telek a Városligetet fedő 15198. számú leelőhely-poligont - amely a Hermina út vonalában véget ér – mindössze érintette, így nem tartozott az ismert leelőhelyek közé. Mivel azonban a beruházás a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény szerint kiemelt nagyberuházásnak minősült, Budapest Főváros Kormányhivatala a munkálatokhoz régészeti megfigyelést írt elő. A 2586 m² kiterjedésű telken álló műemlék villaépület körül 2021. április 27. és november 10. között összesen 910 m² területen történtek megfigyelések, amelyek eredményeként két darab szórvány kézzel formált őskori (?) edénytöredék került elő.

A villa északkeleti oldalán lévő toldaléképület bontása után keletkezett, az új épületrész építéséhez használt munkagödörnél, a villaépület lábazata körül a vízelvezetés árkánál, illetve az új épülettől az utcafront felé tartó csatorna ásásának földmunkáinál végeztünk régészeti megfigyelést. (1. kép)

A villaépület lábazata körül a szigeteléshez és a talajvíz elleni védelemhez árkokat ástak. A délnyugati fal mentén 1,2 méter széles, a felszíntől 2,2 méter mély árok végigkísérte az épület hosszú oldalát. Megfigyeltük, hogy a villa építésekor ásott munkagödör felső

The plot at 47 Hermina Road only marginally intersected the site polygon no. 15198 covering Városliget (City Park)—which terminates along the line of Hermina Road—and therefore was not considered part of any known archaeological site. However, as the development qualified as a large-scale investment of national economic importance under Act LXIV of 2001 on the protection of cultural heritage, archaeological monitoring of the works was ordered by the Government Office of Budapest. Monitoring was carried out between April 27 and November 10, 2021, over a total area of 910 m² within the 2,586 m² plot surrounding the listed villa building. As a result, two stray, handmade prehistoric (?) pottery fragments were recorded.

Archaeological monitoring was conducted in the excavation pit created after the demolition of the annex building on the northeastern side of the villa, in the drainage trench around the base of the villa, and during the earthworks associated with the installation of a utility trench running from the new building toward the street front. (Fig. 1)

Around the base of the villa, trenches were excavated for insulation and protection against groundwater. Along the southwestern façade, a trench 1.2 meters

1. kép: A lebontott toldaléképület után maradt gödör tereprendezés után (Fotó: Gyenes Gábor)

Fig. 1. The pit that remained after the demolition of the annex building, following landscaping
(Photo by Gábor Gyenes)

2. kép: A villaépület délnyugati oldala mentén ásott árok nyugati vége (Fotó: Gyenes Gábor)

Fig. 2. The western end of the trench excavated along the southwestern side of the villa (Photo by Gábor Gyenes)

része mindössze 10-20 centiméterrel volt szélesebb az alapozásnál. A humuszos rétegeket a közművek, illetve korábbi felújításakor végzett talajmunkák erősen bolygatták, ép állapotban leginkább az árok nyugati végében maradtak meg. Itt –120 cm mélységből bizonytalan korú, őskori jellegű edénytöredékek kerültek elő. (2. kép)

A megfigyelés során lehetőség nyílt a Városligetben végzett megfigyelések eredményeinek kiegészítésére. A Rákospatak öntésterületével összeköttetésben lévő homokbuckás, feltöltődött, vizenyős, terepmélyedésekkel tarkított terület korábban csak kis mértékben volt kutatva. A természetes feltöltődés a rétegsorban a jelenlegi földmunkák során is megfigyelhető volt; a dunai hordalékon kialakult, őskori edénytöredékeket befoglaló, kőzetlisztes homokos feltalajt sárgásbarna, szintén humuszosodott homokréteg takarta. Ez utóbbi csak erősen bolygatott állapotban volt vizsgálható. Az igazolhatóan régészeti korú réteg teteje északkelet felől 108,90–107,60–108,50 mBf között mozgott, a kirajzolt terepmélyedés aljában sötétebb, iszaposabb volt az anyaga.

Az eddigi adatok alapján a tótól, illetve az egykori Városligeti-pataktól távolodva a régészeti jelenségek előkerülésének a valószínűsége csökken, a Paál László út – Olof Palme sétány vonalától északkeletre eddig nem került elő régészeti lelet. Ennek ellenpéldája a bolygatatlan talajrétegből előkerült két darab töredék.

RÉSZTVEVŐK: Gyenes Gábor régésztechnikus

Gyenes Gábor

wide and 2.2 meters deep from the surface extended along the entire length of the building. It was observed that the upper part of the construction pit excavated during the building of the villa exceeded the width of the foundations by only 10–20 cm. The humus layers had been heavily disturbed by utilities and previous renovation works, and remained intact primarily at the western end of the trench. Here, prehistoric-type pottery fragments of uncertain date were found at a depth of –120 cm. (Fig. 2)

During the monitoring, an opportunity was provided to supplement the results of previous investigations conducted in Városliget (City Park). The area, characterized by sandy mounds, infilled, waterlogged terrain, and interspersed depressions connected to the floodplain of the Rákospatak, had previously been only minimally investigated. Natural sedimentation processes were also observed during the current earthworks: a sandy topsoil rich in rock flour, developed on Danube alluvial deposits and containing prehistoric pottery fragments, was overlain by a yellowish-brown, also humus-rich sand layer. The latter could only be examined in a heavily disturbed condition. The upper level of the archaeologically datable layer ranged between 108.90–107.60–108.50 m a.B.S.l.* from the northeast, and in the base of the identified depression the sediment was darker and siltier.

Based on current data, the likelihood of encountering archaeological features decreases with increasing distance from the former lake and the historic Városliget Stream; no archaeological finds have so far been recorded northeast of the line of Paál László Road – Olof Palme Promenade. The two fragments recovered from undisturbed soil layers provide an exception to this pattern.

CONTRIBUTORS: Gábor Gyenes (archaeological field technician)

Gábor Gyenes

* above Baltic Sea level